

[Holger Eriksen.]

som helst ret henviser til, at så bør valgloven affattes netop på den måde, som et mindretal ønsker det. Man bliver vistnok nødt til at se det hele i større perspektiv.

Løvrigt må jeg sige, at det ærede medlem i og for sig skuffede mig. Jeg har ofte beundret det ærede medlems håndfaste måde at argumentere på, men i dag syntes jeg, at det kneb med at finde melodien, hvilket i og for sig er forståeligt nok. Det ærede medlem havde den svære opgave på een gang at skulle være på begge sider af plankeværket, og det er nu ikke så forfærdelig let. Det er nemlig, som det også er påvist af den højtærede indenrigsminister, således, at det radikale parti ingenlunde er modstander af visse begrænsninger i de små partiers muligheder for at få tillægsmandater. Det har været tilhænger af de begrænsninger, vi har i øjeblikket, og det gik, som den højtærede minister sagde, i 1939 ind for en skærpelse. Yderligere har det i valglovskommissionen givet tilbud om at gå med til en skærpelse, som i praksis ville betyde, at ca. 45 000 vælgere kunne blive uden repræsentation. Der er altså i og for sig ikke nogen som helst væsensforskel på det radikale partis indstilling og det lovforslag, der er forelagt her i dag; der er måske en gradsforskel, som i og for sig ikke er meget udpræget.

Det fremgår forøvrigt yderligere af nogle udtalelser, som under debatten i 1939 blev fremsat af den daværende indenrigsminister, det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard. Med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne citere lidt af disse udtalelser, der findes på sp. 582 i folketingsstidende for 1938—39. De var rettet mod det ærede medlem hr. Gregersen, der skarpt havde angrebet den skærpelse, der dengang var tale om. Det gav det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard lejlighed til at sige:

„Det ærede medlem hr. Gregersens samfundsideal, politisk og økonomisk, er jo i virkeligheden, at samfundet opløser sig i atomer, en slags anarki. Men noget sådant er jeg ikke tilhænger af . . .“.

Derefter gik det ærede medlem over til at forklare, hvad han var tilhænger af:

„Jeg ønsker, at valgloven skal være sådan, at hvis en nogenlunde betydelig lokal gruppe af vælgere ønsker at sætte en mand ind i rigsdagen som deres repræsentant, skal de kunne gøre det, og jeg ønsker, at hvis en idémæssig retning op-

står med et nogenlunde betragteligt antal tilhængere landet over, da skal den kunne repræsenteres på rigsdagen i forhold dertil. Men der må være en vis grænse, hvad også hidtil alle her i rigsdagen har erkendt. For at sige det rent ud, jeg er ikke tilhænger af, at hvis en retning danner sig, der f. eks. har 4—5 vælgere i hver almindelig kommune, så er det en menneskeret for de pågældende, at der sikres dem en rigsdagsmand. Det ærede medlems demagogi på dette område vil folket ikke lytte til. . .“.

Man vil her lægge mærke til, at det, som det ærede medlem gik ind for, var netop det, som det nuværende forslag lyder på, at hvor der samler sig en så stor skare vælgere om en enkelt mand i et lokalt område, at han kan få stemmer til et kredsmandat, skal han have det, og så skal han også have andel i tillægsmandater, hvis et sådant parti har en betragtelig tilslutning landet over. Hvert eneste ord, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde ved den lejlighed, kunne anføres til forsvar for det forslag, der foreligger i dag.

Endvidere gjorde det ærede medlem hr. Steen gældende, at den højtærede minister tog fejl, når han mente, at formålet med en valglov var andet og mere end netop at sikre de forskellige synspunkter en matematisk repræsentation. Ja, men hvis dette var forkert, hvorfor er det ærede medlem så tilhænger af det, vi har i øjeblikket? Her er jo noget, der knirker. Det er umuligt at få de to ting til at falde sammen. Det ærede medlem erkender virkelig, at der må tages andre hensyn end netop det ligelige. Det ærede medlem erkender, at man også må tage noget hensyn til, at arbejdet i rigsdagen og mulighederne for at skabe en regering bliver forsvarlige.

Og akkurat på samme måde med det ærede medlems udtalelser om Weimarforfatningen. De gik bare ud på, at der var andre årsager til, at det demokratiske Tyskbrød sammen. Ja, det tror jeg vi allesammen vil erkende — selvfølgelig var der andre årsager. Der var mange årsager til, at Weimar-Tyskland brød sammen, men det er ikke det, der ligger for i øjeblikket. Det, der ligger for, er spørgsmålet om, hvorvidt den omstændighed, at der i en lovgivende forsamling — som tilfældet var dengang — opstår 32 partier, ikke i sig selv virker nedbrydende. Det ærede med-